

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.6.8.
COM(2018) 442 final

2018/0232 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a vámügyi együttműködést szolgáló „Vám” program létrehozásáról

{SEC(2018) 295 final} - {SWD(2018) 321 final} - {SWD(2018) 322 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

2018. május 2-án a Bizottság elfogadott egy dokumentumcsomagot a következő, 2021 és 2027 közötti időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozóan¹. A Bizottság új, korszerű, hosszú távú költségvetésre tett javaslatot, amely szorosan igazodik a 27 tagállamból álló Unió politikai prioritásaihoz. A javasolt költségvetés új eszközöket ötvöz korszerűsített programokkal az Unió prioritásainak hatékony megvalósítása érdekében. Ezen alapokra építve a Bizottság új Vám programot javasol az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” költségvetési fejezetén belül. Ez a program a többéves pénzügyi keretről szóló javaslatot kísérő közleményben² leírtak szerint támogatni fogja a vámhatóságok munkáját és együttműködését.

E javaslat az alkalmazás kezdőnapját 2021. január 1-jében rögzíti, és a javaslatot 27 tagállamból álló Unióra vonatkozóan terjesztik elő. Ez utóbbi összhangban áll azzal, hogy az Egyesült Királyság az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke alapján bejelentette az Európai Unióból és az Euratómból történő kilépésére irányuló szándékát, amely bejelentést az Európai Tanács 2017. március 29-én kapta meg.

• A javaslat indokai és céljai

A vámunió immár 50 éve fontos példája a sikeres uniós integrációnak. Ez az EU kizárólagos hatáskörébe tartozó azon kevés területek egyike, amely nélkül a belső határok megszüntetése nem lett volna lehetséges. Az EU a világ legnagyobb kereskedelmi blokkja, és a világkereskedelem 15 %-át teszi ki. A vám-árunyilatkozatok száma folyamatosan nőtt az elmúlt öt évben, és 2016-ban elérte a 313 milliót, vagyis a másodpercenkénti 10 árunyilatkozatot, a vám-árunyilatkozatok 98 %-át pedig elektronikus úton adták be.

A vámhatóságok támogatják az Unió és a tagállamok pénzügyi érdekeinek védelmét, valamint a külső uniós határ őreiként védik a lakosságot a terrorista, egészségügyi, környezetvédelmi és egyéb fenyegetések ellen. A vámhatóságok több, mint 60 nem vámjogi jogszabályt alkalmaznak, többek között a kettős felhasználású termékekre, a tűzfegyverekre, a kábítószer-prekursorokra, a készpénzforgalomra, a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokra, a közegészségügyre, a termékbiztonságra és a fogyasztóvédelemre, valamint a vadon élő állatok és a környezet védelmére vonatkozó jogszabályokat. A vámhatóságok szintén kulcsfontosságú szerepet játszanak az ellátási lánc integritásának biztosításában és annak megakadályozásában, hogy a terrorista szervezetek szabadon mozgathassák a pénzüket. A vámügyi kockázatkezelés jövőbeli 2. importellenőrzési rendszere (ICS2) határozottan hozzájárul az Unió, valamint annak polgárai és vállalkozásai biztonságához. Ezenkívül az, hogy a gyorsan változó technológiák (digitalizálás, összekapcsolódás, a dolgok internete, blokklánc) és üzleti modellek (e-kereskedelem, az ellátási lánc optimalizálása) révén új kihívások jelentkeztek, kevesebb közpénzből származó forrás áll rendelkezésre, nőtt a világkereskedelem volumene és állandósult a bűnözéshez és biztonsághoz kapcsolódó transznacionális fenyegetés, folyamatosan növeli az arra irányuló nyomást, hogy javuljon a vámunió teljesítménye és bővüljön a vámigazgatási szervek által elvégzendő feladatok köre.

2016 óta az Uniós Vámkódex az új vámjogi keretrendszer. Az Uniós Vámkódex legfontosabb céljai a papíralapú eljárások megszüntetése és a kereskedelem szereplői és a vámhatóságok közötti kommunikáció digitalizálása, valamint a rakományra vonatkozó előzetes

¹ COM(2018) 322 final.

² COM(2018) 321 final.

információnyújtás érdekében megerősített kockázatkezelés. Az Unió Vámkódex így hatalmas digitalizációs projektet indított 17 különböző elektronikus rendszerrel, amelyek többségének 2020-ig kell működésbe lépnie. Bizonyos rendszereket fokozatosan telepítenek 2025-ig. Ezek az elektronikus rendszerek érintik az összes vámeljárást, és ezért a vámunió működésének középpontjában állnak. Miután teljes mértékben végrehajtásra kerül, az Unió Vámkódex fokozni fogja az európai vállalkozások versenyképességét, és visszaállítja a vámellenőrzés, illetve az Unióba érkező, azon áthaladó és az Uniót elhagyó áruk jogszerű áramlásának megkönnyítése közötti kényes egyensúlyt.

Az Egyesült Királyság Unióból való, közelgő kilépése azzal jár, hogy az Egyesült Királyságot – mint tagállamot – el kell távolítani a Vám 2020 programból finanszírozott valamennyi meglévő elektronikus vámügyi rendszerből. Az ilyesféle következményeket és költségeket azonban nem lehet pontosan megbecsülni, így ez a dokumentum azokat nem fogja át, mivel az Unió és az Egyesült Királyság között folyamatban lévő tárgyalások jelenlegi szakaszában a vonatkozó információk még nem ismertek.

Mindezen szempontok érvényre juttatása csak a tagállamok vámigazgatási szerveinek egymás közötti, illetve más hatóságokkal, a kereskedelmi szereplőkkel és egyéb harmadik felekkel folytatott intenzív operatív együttműködése révén érhető el. A javasolt program, amely a Vám 2020 program utódprogramja, támogatja a vámügyi együttműködést.

A vámügyi együttműködés és kapacitásépítés egyrészt az emberi hálózatépítési és kompetenciafejlesztési intézkedések, másrészt az informatikai kapacitásépítési tevékenységek köré szerveződik. Az első klaszter a bevált gyakorlatok és az operatív ismeretek tagállamok és a programban részt vevő más országok közötti cseréjét észszerűsíti, különös hangsúlyt fektetve a projektalapú strukturált együttműködésre, amely a részt vevő országok közötti együttműködés mély és integrált formáit teszi lehetővé, ezáltal megágyaz a vámunió további fejlődésének. A második klaszter lehetővé teszi, hogy a program az informatikai infrastruktúra és rendszerek teljes készletét finanszírozza, beleértve a kereskedelem és a vámhatóságok közötti kommunikáció digitalizálását, valamint a megerősített kockázatkezelést, amelyek lehetővé teszik, hogy az uniós vámigazgatási szervek teljes mértékben elektronikus igazgatási szervekké váljanak.

- **Összhang a meglévő szakpolitikai rendelkezésekkel**

E javaslat összhangban van az Unió Vámkódexszel³ és a vámhatóságok által alkalmazandó más jogszabályokkal.

A javaslat összhangban van a jelenlegi Vám 2020 programmal is, melynek célja a vámunió működésének és korszerűsítésének támogatása a belső piac megerősítése érdekében, a részt vevő országok, a vámhatóságaik és a vámtisztviselők közötti együttműködés révén. A jelenlegi javaslat is operatív, szervezeti, módszertani és költségvetési keretet biztosít az Unió vámpolitikai célkitűzéseinek és tevékenységeinek végrehajtásához.

Mint ilyen, a javaslat a jelenleg működő program folytatása. Fokozódó intenzitást hoz azonban magával az együttműködés módja és az elektronikus rendszerek száma terén, valamint bizonyos mértékben lehetőséget biztosít az innovatív megoldások bevezetésére is.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Unió Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.).

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javaslat összhangban van más uniós szakpolitikákkal, különösen az egyéb javasolt uniós cselekvési programokkal és alapokkal, amelyek hasonló célokat követnek a kapcsolódó szakterületeken.

A program szorosan kapcsolódik az új vámellenőrzési berendezési eszközkhöz (amely az új Integrált Határigazgatási Alap két alkotóelemének egyike), amely támogatja az elszámolható berendezések beszerzését, karbantartását és korszerűsítését. A Vám programot ehelyett valamennyi kapcsolódó intézkedés támogatásához fogják használni, mint például a berendezéshez kapcsolódó szükségletek felmérésére irányuló együttműködési intézkedések, a beszerzett eszközkhöz kapcsolódó képzés stb.

Ezenkívül mivel a Vám program célja, hogy támogassa a vámhatóságokat többek között az EU pénzügyi érdekeinek védelme terén is, a program kapcsolódik az Európai Csalás Elleni Hivatal által az EUMSZ 325. cikkének megfelelően, az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében a csalások elleni küzdelem terén folytatott tevékenységekhez és a Csalás elleni uniós programhoz. Szinergiák fognak megvalósulni az utóbbi, kifejezetten az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét célzó program, illetve a vámunió megfelelő működését támogató, és ezzel az említett pénzügyi érdekek védelméhez is hozzájáruló Vám program között. A két program fókusza ezért elkülönül egymástól, de lehetőség lesz egymást kiegészítő intézkedések végrehajtására. Fennállhatnak szinergiák az Európai Ügyészség tevékenységei, valamint a Jogérvényesülés, Jogok és Értékek Alap Jogérvényesülés programja tekintetében is az uniós vámjogszabályok alkalmazására vonatkozó képzéssel kapcsolatban.

A Vám program célja továbbá a termékbiztonság és az európai fogyasztók védelmének garantálása is, valamint egyenlő versenyfeltételek biztosítása az uniós ipar számára. Ezért kapcsolódik az Egységes piaci program kezdeményezéseivel, amelyek célja a piacfelügyelet megerősítése és annak biztosítása, hogy csak a szabályoknak megfelelő és biztonságos termékek kerüljenek be az Unió piacára.

A biztonsági kihívások kezelése és a bűnözés elleni fellépés érdekében feltárhatók a Belső Biztonsági Alappal fennálló szinergiák is. Méretgazdaságosság elsősorban a több ügynökséget érintő együttműködés a vámellenőrzési berendezések és más kapacitásépítési intézkedések kapcsán merülhet fel.

Ezenkívül operatív szinten jelentős szinergiák állnak fenn az adóügyi együttműködést támogató Fiscalis programmal. Az elektronikus rendszerek területén kölcsönös inspiráció és közös finanszírozás valósul meg a közös összetevők, például az adatközpont infrastruktúrája és a közös kommunikációs hálózat kapcsán. Azonos informatikai vezetési megközelítések és közös horizontális támogatási mechanizmusok vannak érvényben. Ugyanaz a típusú együttes fellépés kerül alkalmazásra, és hasonló megközelítést követnek az emberi kapacitásépítésre és a képzésre vonatkozóan. A programirányítás a javaslatok, a vezetés, az intézkedések kezelése, a végrehajtási lépések és a teljesítményellenőrzés szempontjából teljes mértékben észszerűsített. Ezenkívül egyre nagyobb szükség mutatkozik az adó- és a vámügyi területek közötti közös tevékenységekre, különösen az e-kereskedelem területén.

A papírmentes vám- és kereskedelmi környezetről szóló, 2008. január 15-i 70/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozat rendelkezik egy vámügyekre vonatkozó többéves stratégiai tervről, amely alapul szolgál a főként a programból finanszírozott vámügyi elektronikus rendszerek kifejlesztésének és működtetésének koordinálásához. A program és a többéves stratégiai terv közötti koherencia és koordináció biztosítása érdekében a program tartalmazni fogja a határozat vonatkozó rendelkezéseit. Az új javaslat ennek megfelelően

hatályon kívül fogja helyezni a jelenlegi e-vámügyi határozatot⁴, és ezért a javaslat válik a vámügyi elektronikus rendszerekre vonatkozó többéves stratégiai terv alapjává.

Végezetül lehetséges, hogy az informatika terén kihasználhatók az olyan különböző uniós kezdeményezésekkel fennálló szinergiák, mint amilyen a Digitális Európa program⁵, minden olyan program, amely (jelentős) elektronikus rendszereket futtat, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz építőköveinek⁶ újrafelhasználása, az európai interoperabilitási keret⁷, az IKT-szabványosítás gördülőterve⁸, a FinTech-re vonatkozó cselekvési terv⁹, a Horizont Európa¹⁰, az Uniós Blokklánc Megfigyelőközpont és Fórum¹¹ munkája, valamint a csalásra és a kiberbiztonsági kockázatokra vonatkozó egyéb kezdeményezések.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Ehhez a javaslathoz több jogalap kombinációja szükséges, mivel az számos különálló, de összefüggésben álló célt szolgálhat:

- az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 33. cikke, amely uniós fellépést ír elő a vámügyi együttműködés és a vámunió tekintetében;
- az EUMSZ 114. cikke, amely uniós fellépést ír elő a belső piac tekintetében; és
- az EUMSZ 207. cikke, amely uniós fellépést ír elő a közös kereskedelempolitika tekintetében.

A jelenlegi program keretében folytatott vámügyi együttműködés folytatásaként az EUMSZ 33. cikke van jogalként előirányozva. Emellett annak érdekében, hogy a javaslat figyelembe vegye és lefedje a pusztán vámügyi együttműködésen kívül a vámhatóságok által a határokon végzendő sokféle és sok területet érintő feladatot is, a javaslat az EUMSZ 114. és 207. cikkén is alapul.

Az uniós fellépést szükségessé teszik a nemzetközi megállapodásokból – különösen a Kereskedelmi Világszervezet égisze alatt létrejött megállapodásokból – eredő kötelezettségek is.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

A nemzeti szintű helyett uniós szintű fellépés a következő okok miatt szükséges:

- A vámunió az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik. A hatásköreik Unióra történő átruházásával a tagállamok abban állapodtak meg, hogy a vámügyek terén tett intézkedéseket uniós szinten jobban meg lehet valósítani. Ugyanakkor az uniós jogi keret önmagában nem biztosítja kellőképpen a vámunió megfelelő működését. Azt ki kell egészíteni a Vám program által biztosított támogató intézkedésekkel, annak

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 70/2008/EK határozata (2008. január 15.) a papírmentes vám- és kereskedelmi környezetről (HL L 23., 2008.1.26., 21. o.).

⁵ COM(2018) 434.

⁶ <https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/CEF+Digital+Home>

⁷ COM(2017) 134.

⁸ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/ict-standardisation_hu

⁹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/fintech_hu#action-plan

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/designing-next-research-and-innovation-framework-programme/what-shapes-next-framework-programme_hu

¹¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-commission-launches-eu-blockchain-observatory-and-forum>

biztosítása érdekében, hogy az uniós vámjogszabályokat konvergens és harmonizált módon alkalmazzák.

- A vámügyek területén számos tevékenység határokon átnyúló jellegű, valamennyi tagállamra kiterjed, illetve valamennyi tagállamot érinti, ezért e tevékenységeket az egyes tagállamok önállóan nem képesek eredményesen és hatékonyan végezni. Az uniós fellépésre a vámügyi tevékenység európai dimenziójának alátámasztása, a belső piaci torzulások elkerülése, valamint az EU külső határai eredményes védelmének támogatása érdekében van szükség.
- E tekintetben az uniós fellépést a vámunió, valamint annak közös szabályozási kerete megfelelő működésének és további fejlesztésének biztosítása indokolja, mivel ez bizonyult a legeredményesebb és leghatékonyabb válasznak a vámunió, valamint a vámügyi együttműködés végrehajtása során felmerült hiányosságok és kihívások kapcsán.

- **Arányosság**

Az uniós szintű fellépés sokkal hatékonyabb a tagállami szintű fellépésnél.

A javasolt költségvetés túlnyomó részét informatikai kapacitásépítési tevékenységekre fordítják. A vámügyi együttműködés gerince a biztonságos, kifejezetten erre a célra kialakított kommunikációs hálózat. Ez a közös hálózat biztosítja, hogy az egyes nemzeti igazgatási szerveknek csak egyszer kelljen kapcsolódniuk a közös infrastruktúrához annak érdekében, hogy képesek legyenek bármilyen információ egymás közötti megosztására. Amennyiben nem állna rendelkezésre ez az infrastruktúra, a tagállamoknak 26-szor kellene kapcsolódniuk a többi tagállam nemzeti rendszereihez. A választott megközelítés olyan informatikai architektúramoddellen alapul, amelyben az európai elektronikus rendszerek közös és nemzeti összetevők kombinációjából állnak. Ezt a modellt egy teljesen központosított informatikai architektúramoddellel szemben részesítették előnyben, mivel a költségvetési felelősség egy részét meghagyja a nemzeti elektronikus összetevőket nemzeti szinten, a nemzeti preferenciákat, követelményeket és korlátozásokat figyelembe véve kifejlesztő tagállamoknál. Az interoperabilitás és az összekapcsolhatóság belső piacot szolgáló javítása így arányos módon valósul meg.

A Bizottság a Szerződésekben meghatározott feltételek szerint koordinatív, végrehajtó és igazgatási feladatokat lát el. A Bizottság részéről operatív szinten és hosszú távon kell koordinációt folytatni a nemzeti vámhatóságokkal és a szakosított képviselőkkel, figyelemmel a vámügyi területen azonosított, az Unió előtt álló jelenlegi és jövőbeli kihívásokra. A programban szereplő különböző fórumok és eszközök megfelelő keretet biztosítanak a Bizottság számára, hogy ellássa koordinatív szerepét a vámügyek területén.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A hatásvizsgálat következtetésével összhangban a finanszírozási program révén történő uniós beavatkozás a megfelelő eszköz. A Bizottság a Vám 2020 program utódprogramjának létrehozására tesz javaslatot.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

• A jelenleg hatályban lévő jogszabályok visszamenőleges értékelése / célravezetőségi vizsgálata

A javaslat figyelembe veszi a Vám 2013 program végső értékelésének ajánlásait, valamint a Vám 2020 program folyamatban lévő félidős értékelésének előzetes eredményeit. A Vám 2013 program végső értékelésének megállapításai¹² többnyire pozitívak voltak a Vám 2013 programnak a szakpolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulása és a vámhatóságok együttműködésének elősegítése szempontjából. A legfontosabb pozitív eredmények a következőkben foglalhatók össze:

- A védelem és a biztonság javítása, ideértve az importellenőrzési rendszer és a vámügyi kockázatkezelési rendszer teljes körű végrehajtását, valamint az engedélyezett gazdálkodók és a gazdálkodók rendszerének általános elterjesztését.
- A kereskedelem megkönnyítése, amely lehetővé teszi a vámunió számára, hogy felgyorsítsa az áruk mozgását, kiadását és a vámkezelését, beleértve a tranzitárukat, miközben biztosítja az áruk biztonságát.
- Az EU pénzügyi érdekeinek védelme a centralizált adatbázisok használata és a kockázatkezelési rendszerek hatékonyságának növelése révén.

A vizsgált időszakban elért eredményeket nem a már folyamatban lévő tendenciák egyszerű továbbfejlődéseként értékelték. Ezek az eredmények valóban jelentősek és újító jellegűek voltak (különösen a biztonsággal és védelemmel kapcsolatos elektronikus rendszerek bevezetése tekintetében), és a legfontosabb programcélkitűzések megvalósítása irányába tett jelentős lépéseket képviseltek.

Az értékelés egyértelműen rámutatott a program európai hozzáadott értékére, különösen ami az uniós jogszabályok nemzeti szintű végrehajtásának elősegítését illeti. A program útján finanszírozott elektronikus rendszerek nagy mértékben kiegészítik a nemzeti kezdeményezéseket, és leginkább az ilyen jogszabályok végrehajtására vonatkoznak. Ez csökkenést eredményezett azon adminisztratív költségekhez képest, amelyek akkor merültek volna fel, ha az egyes tagállamoknak saját hasonló elektronikus rendszereket kellett volna kifejleszteniük. A program együttes fellépései által támogatott hálózatépítést is meghatározó jelentőségűnek tekintették több okból is, többek között azért, mert biztosította a közös jogszabályok következetes alkalmazását, hozzájárult a bevált gyakorlatok terjesztéséhez, és kiépítette az ahhoz szükséges bizalmat, hogy az igazgatási szervek egyetlen igazgatási szervként tudjanak fellépni.

A Vám 2020 program folyamatban lévő félidős értékelésének előzetes megállapításai a következőképpen foglalhatók össze¹³:

- Relevancia: a nemzeti igazgatási szervek programban való aktív részvétel iránti érdeklődésének szintje azt sugallja, hogy a program tevékenységei és a tényleges szükségletek összhangban állnak. A nemzeti hatóságok szerint a munkalátogatások

¹²

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/common/publications/studies/customs_2013_final_evaluation_report.pdf

¹³

Az informatikai terület lefedettsége korlátozott, mivel az informatikai kérdőívre és az esettanulmányokra adott válaszok még nem voltak véglegesítve a hatásvizsgálat kidolgozásakor.

voltak a leghasznosabb együttes fellépések, ezt a szemináriumok, a műhelytalálkozók, a projektcsoportok és az újonnan bevezetett szakértői csoportok követték.

- **Eredményesség:** a vámhatóságok egyetértének abban, hogy a program együttes fellépései hozzájárultak az igazgatási szervek közötti információcsere javításához. A program keretében kidolgozott képzési modulok az uniós vámjogszabályok alkalmazásának egységesebb megközelítéséhez vezettek a részt vevő országok körében.
- **Hatékonyaság:** a programciklus és az éves munkaprogramok előkészítésére vonatkozó eljárások általában pozitív értékelést kaptak. A teljesítményfigyelő keretrendszer megvalósítását többnyire sikeresnek tekintették. Habár a generált adatok elsősorban önbevalláson alapulnak, úgy tűnik, hogy azokat szisztematikusan gyűjtik, és azok hasznos információkkal szolgálnak. Az azonban nem egyértelmű, hogy a teljesítményfigyelő keretrendszer adatait milyen mértékben használják a vezetői döntések meghozatalához, illetve korai előrejelző rendszerként a program keretében végrehajtott beavatkozásokhoz. Szükség van a jelenlegi nyomonkövetési rendszer egyszerűsítésére, különösen a hatásmutatók számának és az intézkedések nyomonkövetési űrlapjai hosszának tekintetében.
- **Koherencia:** széles körű egyetértés uralkodik azzal kapcsolatban, hogy az együttes fellépések hozzájárulnak a nemzeti kezdeményezésekhez az uniós jog következetes alkalmazásának támogatása és az európai elektronikus rendszerek kezelése révén. A jelentésben az is szerepel, hogy a program keretében támogatott kezdeményezések kiegészítik a nemzeti szintű kezdeményezéseket.
- **Uniós hozzáadott érték:** a nemzeti vámigazgatási szervek általában pozitívan értékelték azt, hogy a program milyen mértékben ér el olyan eredményeket, amelyeket a nemzeti igazgatási szervek egyedül nem érhetek volna el. Az értékelő kérdőívek válaszadóinak nagy hányada azt is megállapította, hogy a program fontos szerepet játszik a bizalomépítésben, és az uniós tagállamok és más részt vevő országok (tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek) vámigazgatási szervei között kialakuló konvergenciát eredményez. Az első interjúk kiemelik a források összevonásából eredő hatékonyságnövelést is, különösen az informatika területén (méretgazdaságosság és csökkentett fejlesztési költségek). A kezdeti megállapítások arra is utalnak, hogy a nemzeti hatóságok számára kihívást jelent a nemzeti megfontolásoknak az EU vámügyi követelményeivel való összehangolása: az eltérő érdekek bizonyos esetekben akadályt jelenthetnek az uniós hozzáadott érték megvalósulása terén, és néhány nemzeti hatóság hangot adott annak is, hogy frusztráló, amikor a kevésbé fejlett nemzeti vámigazgatási szervek céljaihoz kell igazítani a törekvéseit.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A Bizottság külső tanulmányt rendelt meg a hatásvizsgálat támogatása érdekében, amelynek részét képezte egy külön konzultáció is, hogy szélesebb körben gyűjtsék össze az érdekelt felek véleményét. A program sajátos alkalmazási körére tekintettel (a vámigazgatási szervek a kizárólagos közvetlen kedvezményezettek) ezek a konzultációk a projektcsoporton belüli tárgyalások, az országlátogatások/esettanulmányok és speciális felmérések segítségével a vámigazgatási szervekre helyezték a hangsúlyt. A vállalkozói szövetségekkel, a gazdálkodókkal, a tudományos élet szereplőivel, valamint a Vám 2020 program résztvevőivel és nemzetközi szervezetekkel (például a Vámigazgatások Világszervezetével) készített interjúk egészítették ki ezeket a tevékenységeket.

Nyilvános konzultációra került sor a következő témában: „Uniós források a beruházások, a kutatás és az innováció, a kkv-k és az egységes piac területén”. A konzultáció többek között a szakpolitikai kihívásokról és a vámuniót érintő uniós beavatkozás iránti igényekről kérte ki a polgárok véleményét.

- **Külső szakvélemény**

A Bizottság külső tanulmányt rendelt meg, hogy az mennyiségi és minőségi információk biztosításával támogassa a hatásvizsgálatot. A kiadott feladat céljai a következők voltak: 1. a 2020 utáni vámügyi helyzetet meghatározó kulcsfontosságú tényezőknek és a vámunió és a tagállami vámigazgatási szervek szempontjából felmerülő problémáknak az azonosítása, valamint az azonosított tényezőkön és problémákon alapuló uniós szintű beavatkozás célkitűzéseinek meghatározása; 2. a célkitűzések megvalósítását és az EU jövőbeli finanszírozási beavatkozásainak végrehajtását szolgáló lehetséges uniós szakpolitikai alternatívák meghatározása, valamint az azonosított alternatívák várható gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak értékelése; és 3. az alternatívák összehasonlítása a meghatározott kritériumok alapján (például: hatékonyság, eredményesség, relevancia és koherencia), valamint rangsorolásuk indokolt érveknek megfelelően.

A külső tanulmány és a kapcsolódó konzultációs tevékenységek megerősítették a vámigazgatási szervek előtt álló kihívásokat, valamint azt, hogy szükség van egy ambiciózus, a következő két fő dimenzió köré épülő programra: egyrészt az informatikai és a humán kapacitás építésére irányuló intézkedések, valamint az együttműködési intézkedések folytonossága és megerősítése a vámunió egységes értelmezése és megvalósítása érdekében, másrészt fokozottabb operatív együttműködés és az innováció hatékonyabb kezelése.

- **Hatásvizsgálat**

2018. április 27-én a Szabályozói Ellenőrzési Testület pozitív véleményt adott ki a mellékelt hatásvizsgálatról, és ajánlást tett arra, hogy továbbfejlesszék a jelentést néhány kulcsfontosságú szempont tekintetében, mint például az elektronikus rendszerekkel kapcsolatos további részletek, amelyek indokolják a költségvetés növelését, valamint a nyomon követés és a mutatók jogalapban szereplő mutatókon túlmutató egyszerűsítésének részletezése.

E két szempontot figyelembe vették a hatásvizsgálat végleges változatában. Pontosították a jogi környezetet (különösen az Uniós Vámkódexből eredő kötelezettségeket), és kifejtették az európai elektronikus rendszerek összetettségét a költségvetés jelentős növekedésének indoklása érdekében. A teljesítménymutatók egyszerűsödnek, mivel a nyomonkövetési rendszer e része jelentős terheket rótt az igazgatási szervekre és az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságra, anélkül, hogy jelentősen javította volna a program kialakítását és irányítását.

Négy fő forgatókönyvet elemeztek:

- Az EU 27 alapforgatókönyv: az Uniónak felül kell vizsgálnia vámjogszabályait, és hatályon kívül kell helyeznie az új Uniós Vámkódex 2016. évi elfogadásával a vámügyi műveletek terén bekövetkezett fejlesztések jelentős részét. Így ez hatással lehet az EU nemzetközi kötelezettségvállalásaira, és veszélyeztetné az EU egyéb szakpolitikai célkitűzéseit is, különösen a biztonsági stratégiát.
- A kritikus tömeg forgatókönyve: a végrehajtás után nem lenne lehetséges semmilyen más fejlesztés, és az együttműködés csak az Uniós Vámkódex végrehajtásának támogatására korlátozódna. Ez lényegében visszalépést jelentene az informatika és az általános vámügyi műveletek terén.

- A „folytonosság plusz” forgatókönyv: tartalmazza a szükséges minimumot a vámunió számára (a működés folytatása és a célok teljesítése tekintetében), valamint a következő logikus lépést is (az Unió Vámkódex elfogadása után).
- A strukturális központosítási forgatókönyv: a centralizáció – akár fokozatos, akár rögtön teljesen strukturális – javíthatja az EU vámigazgatási szerveinek teljesítményét, és megvalósíthatja a program célkitűzéseit. Ez azonban a működési modell megváltoztatását jelenti, ami felkészülést igényel, és ezért a következő többéves pénzügyi keret számára egyáltalán nem reális célkitűzés.

A választott forgatókönyv a politikai szinten végzett elemzést követően a „folytonosság plusz” forgatókönyv. A jelenlegi együttműködési mechanizmusokat és eszközöket tovább kell optimalizálni, ha a vámunió és a belső piac előnyeinek maximális kiaknázása a cél: az Unió által a Kereskedelmi Világszervezet keretében tett nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban a tagállamok vámigazgatási szerveinek úgy kell dolgozniuk és működniük, mintha egyetlen szervezet lennének. Ez összhangban lenne az EU vámuniójának és a vámunió irányításának továbbfejlesztéséről szóló közelmúltbeli bizottsági közleményben szereplő politikai üzenetekkel. Az Unió alapvető rendszereinek – melyeknek a vámunió is része – megvalósítására irányuló megnövekedett elvárások mellett a fentiek teljesítése politikai és gazdasági szempontból is létfontosságú. Ezt a döntést tükrözi a 2020 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló javaslatcsomag is, amelyet a Bizottság 2018. május 2-án terjesztett elő¹⁴.

A Szabályozói Ellenőrzési Testület által átadott technikai megjegyzés mellett egy további mutatót is felvettek a hatásvizsgálatba az Unió Vámkódex teljesítési aránya tekintetében, amely lehetővé tette az Unió Vámkódex program által támogatott – és a program költségvetésének jelentős részét felemésztő – elektronikus rendszereinek fejlesztésébe történő betekintés.

• **Egyszerűsítés**

A folyamatban lévő program már egy észszerűsített program, és erőteljes hangsúlyt fektet az outputokra és az eredményekre. Végrehajtja a korábbi értékelésekben meghatározott összes egyszerűsítést. A legfontosabb további egyszerűsítés az összegű átalányok/egységköltségek kiterjesztett alkalmazása, valamint a komitológia éves adminisztratív terheinek elkerülése érdekében a többéves munkaprogramok elfogadásának lehetősége lenne.

• **Alapjogok**

A javaslat nincs különösebb hatással az alapvető jogokra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az uniós finanszírozási programok felülvizsgálatának ütemezése az új többéves pénzügyi keretre vonatkozó, 2018. május 2-án előterjesztett javaslattal¹⁵ függ össze. E javaslattal összhangban a Vám programról szóló e rendelet (folyó áron) 950 millió EUR összegű költségvetési keretet tartalmaz a 2021–2027-es időszakra.

A Vám program végrehajtása közvetlen irányítás mellett, prioritásorientált módon fog történni. Az érdekelt felek bevonásával készített munkaprogramok meghatározzák az adott időszakokra vonatkozó prioritásokat.

¹⁴ COM(2018) 321 final.

¹⁵ COM(2018) 322 final.

A Vám program hatással lesz az uniós és a tagállami bevételekre. Bár ez a hatás nem számszerűsíthető, meg fogja könnyíteni és észszerűsíteni fogja a vámhatóságok által a vámok, a behozatalkor megfizetendő héa és a jövedéki adók beszedése kapcsán végzett munkát. Azáltal, hogy az együttműködésnek és az informatika és humán kapacitásépítésnek köszönhetően javul a munka minősége, a vámigazgatási szervek hatékonyabban védhetik az Unió és a tagállamok pénzügyi érdekeit.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A javasolt Vám program hatását időközi és végleges értékelések, valamint magas szintű fő teljesítménymutatók folyamatos figyelemmel kísérése útján értékelik. Ezekre az értékelésekre a 2016. április 13-i intézményközi megállapodás¹⁶ (22) és (23) bekezdésének megfelelően kerül majd sor, amelyben a három intézmény megerősítette, hogy a hatályos joganyagra és szakpolitikákra vonatkozó értékeléseknek kell képezniük a további intézkedési lehetőségek hatásvizsgálatainak alapját. Az értékelések során vizsgálni kell az eszköz gyakorlati hatását a mutatók és célok alapján, illetve annak részletes elemzésével, hogy mennyire releváns, eredményes és hatásos, teremt-e elegendő uniós hozzáadott értéket, továbbá koherens-e más uniós szakpolitikákkal. Ki kell térni a tanulságokra, a problémák vagy hiányosságok azonosítására, valamint minden olyan lehetőségre is, amellyel tovább fokozható az intézkedések vagy az eredmények minősége, illetve maximalizálható a hatás. Az értékelések tartalmazzák a szabályozási költségek, az előnyök és a megtakarítások azonosítását és számszerűsítését is.

Az értékeléssel kapcsolatos jelentéstételi rendszer biztosítja, hogy a program értékelését szolgáló adatokat hatékonyan, eredményesen, időben és kellő részletességgel gyűjtsék össze; ezeket az adatokat és információkat az egyéb jogi rendelkezéseknek is megfelelő módon kell továbbítani a Bizottságnak; például – amennyiben szükséges – a személyes adatokat anonimizálni kell. Ennek érdekében az uniós pénzeszközök címzettjeire vonatkozóan arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

A program outputjait és eredményeit rendszeresen értékelik a meghatározott mutatókon alapuló átfogó nyomonkövetési rendszer révén, hogy megvalósuljon az elszámoltathatóság a megfelelő ár-érték arány biztosítása tekintetében.

A teljesítmény mérésére szolgáló adatok különböző elektronikus rendszerekből és adatgyűjtési eszközökből származnak. A jelenleg tervezett főbb eszközök az intézkedések nyomonkövetési űrlapjai, az eseményértékelési űrlapok és a vámtisztviselők rendszeres megkérdezése.

Mivel a programnak támogató szerepe van, segíti a részt vevő országok igazgatási szerveit az információk megosztásában és a kapacitásuk növelésében, a nyomonkövetési rendszer a program tevékenységeinek az eredményekre vonatkozó mutatók alapján történő figyelemmel kísérésére összpontosít. Amikor csak lehetséges, a program magas szintű célkitűzéseire kapcsolódó területek mutatóit is követi.

A Bizottság évente előrehaladási jelentést ad ki, amely összefoglalja a program célkitűzéseire viszonyítva nyújtott teljesítményt, valamint a kapcsolódó output- és eredménymutatókat.

¹⁶ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról, 2016. április 13.; HL L 123., 2016.5.12., 1–14. o.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

I. fejezet – Általános rendelkezések

A javasolt program támogatni fogja a vámuniót és a vámhatóságokat, hogy védje az Unió és tagállamai pénzügyi és gazdasági érdekeit, megvédje az Uniót a tisztességtelen és illegális kereskedelemtől, miközben támogatja a törvényes üzleti tevékenységet, valamint hogy biztonságot és védelmet nyújtson az Unió és lakosai számára, és egyensúlyt tartson a vámellenőrzések és a törvényes kereskedelem elősegítése között. Ezt a célkitűzést úgy igazították ki, hogy átfogóbb módon nyújtson támogatást a vámunióknak és a vámhatóságoknak az Unió Vámkódexben meghatározott küldetésük teljes körére vonatkozóan, és tekintettel az újonnan felmerülő igényekre, melyeket a hatásvizsgálat részletez.

A folyamatban lévő Vám 2020 programhoz hasonlóan az új program is nyitva áll a tagállamok, a csatlakozó országok, a tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek előtt. Az Unió átfogó politikájával összhangban az európai szomszédságpolitika országai és a harmadik országok az Unió és az említett országok közötti egyedi megállapodásokban meghatározott feltételekkel összhangban bizonyos feltételek mellett szintén részt vehetnek a programban.

Mint ahogy korábban is, a program a költségvetési rendeletben meghatározott bármely formában – különösen vissza nem térítendő támogatás, közbeszerzés és költségek megtérítése formájában – nyújthat finanszírozást. Ha megfelelőnek ítélik, bizonyos tevékenységek esetében pénzdíjak is mérlegelhetők, mely esetben a végrehajtási kritériumokat és a részletes szabályokat a munkaprogramok állapítják meg.

II. fejezet – Támogathatóság

A program keretében nyújtott finanszírozásból támogathatónak tekintett tevékenységek típusai lényegében hasonlóak a jelenlegi program szerintihez. Tipológiájuk azonban egyszerűsödött, és kevesebb típus van annak érdekében, hogy nagyobb legyen a rugalmasság. Az 1. mellékletben szereplő indikatív lista áttekintést ad a program keretében finanszírozható konkrét intézkedésekről.

A szakértői csoportok jelenlegi Vám 2020 program szerinti eszközével kapcsolatos tapasztalatok alapján a javaslat különös hangsúlyt fektet a projekalapú strukturált együttműködésre, amelynek célja a fokozott operatív együttműködés előmozdítása, amely a részt vevő országok közötti együttműködés mély és integrált formáit teszi lehetővé, ezáltal megágyaz a vámunió további fejlődésének.

A jelenlegi Vám 2020 programhoz képest újdonság az olyan intézkedések felvétele, amelyek az Integrált Határigazgatási Alap részét képező, újonnan létrehozott vámellenőrzési berendezési eszköz célkitűzéseit megvalósító intézkedések kiegészítésére vagy támogatására irányulnak. A vámellenőrzési berendezési eszköz kizárólag az elszámlázható berendezések beszerzését, karbantartását és korszerűsítését támogatja, míg a Vám program támogatja az összes kapcsolódó intézkedést, például a berendezési szükségletek felméréséhez szükséges együttműködési intézkedéseket vagy adott esetben a megvásárolt berendezésekkel kapcsolatos képzést.

A globalizáció fontosságára tekintettel a program továbbra is lehetőséget nyújt a kormányzati hatóságok – köztük a harmadik országok kormányzati hatóságai –, a nemzetközi szervezetek, a gazdálkodók vagy a civil társadalom képviselőinek külső szakértőként való bevonására, ha az előnyös a Program célkitűzését megvalósító intézkedések szempontjából.

III. fejezet – Vissza nem térítendő támogatások

A program végrehajtása az uniós költségvetés leggyakrabban alkalmazott kiadási mechanizmusai, azaz a közbeszerzésen és a vissza nem térítendő támogatásokon keresztül valósul meg. A vissza nem térítendő támogatások tekintetében a javaslat előírja, hogy nem alkalmazandó pályázati felhívás, ha a támogatható szervezetek vámhatóságok.

Ahogy a múltban is, a programnak akár 100 %-ban finanszíroznia kell az intézkedéseket, tekintettel a jelentős uniós hozzáadott értékükre. Amennyiben az intézkedésekhez vissza nem térítendő támogatásra van szükség, az alkalmazandó társfinanszírozási arányt a munkaprogramok tartalmazzák.

IV. fejezet – Az informatikai kapacitásépítési intézkedésekre vonatkozó különös rendelkezések

Az ebben a fejezetben foglalt rendelkezések célja a program keretében végrehajtott informatikai kapacitásépítési intézkedések keretrendszerének és irányításának javítása. A korábbi vámügyi programok tapasztalataira építve, valamint az európai elektronikus rendszerek növekvő számára tekintettel a javaslatban bizonyos újítások is szerepelnek. A javaslat pontosítja az európai elektronikus rendszerek „közös összetevőinek” és „nemzeti összetevőinek” fogalommeghatározását, amelyek így jobban tükrözik az elektronikus rendszerek és funkcióik valós helyzetét. Tartalmazza az egyrészt a Bizottságra, másrészt a tagállamokra háruló feladatok felsorolását. Végezetül: a Bizottság által a tagállamokkal együttműködésben kidolgozandó többéves vámügyi stratégiai terv lehetővé fogja tenni a költségvetési és emberi erőforrások jobb tervezését mind nemzeti, mind uniós szinten. A javaslat kapcsolódó jelentéstételi kötelezettségeket vezet be az informatikai kapacitásépítési intézkedések jobb nyomon követése érdekében.

V. fejezet – Programozás, nyomon követés, értékelés és kontroll

A kitűzött célok középtávú és hosszú távú jellegére, valamint a korábban szerzett tapasztalatokra tekintettel a munkaprogramoknak több évet kell lefedniük. Ez újdonság a jelenlegi Vám 2020 programhoz képest, amely éves munkaprogramokat irányoz elő. Az éves munkaprogramokról a többéves munkaprogramokra való átállás csökkenteni fogja mind a Bizottság, mind a tagállamok adminisztratív terheit.

A programnak, illetve a program teljesítményének a hatékonyabb nyomon követése érdekében a 2. melléklet kiegészült az alapvető mutatók jegyzékével. A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a nyomonkövetési és értékelési keretre vonatkozó rendelkezések kidolgozása érdekében, beleértve a 2. mellékletnek a mutatók szükség esetén történő felülvizsgálata és/vagy kiegészítése céljából történő módosítását.

Az időközi és végső értékeléseket kellő időben kell elvégezni ahhoz, hogy a döntéshozatali folyamatban felhasználhatók legyenek.

VI. Fejezet – A felhatalmazás gyakorlása és a bizottsági eljárás

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a teljesítményfigyelő keretrendszer és a kapcsolódó mutatók felülvizsgálata tekintetében.

A Bizottságot a Vám program bizottsága támogatja (vizsgálóbizottsági eljárás).

VII. fejezet – Átmeneti és záró rendelkezések

Biztosított lesz a többféle közönségnek – köztük a médiának és a nagyközönségnek – szóló következetes, hatékony, arányos és célzott tájékoztatás.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**a vámügyi együttműködést szolgáló „Vám” program létrehozásáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 33., 114. és 207. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az 1294/2013/EU rendelet² és az elődei által létrehozott Vám 2020 program jelentősen hozzájárult a vámügyi együttműködés megkönnyítéséhez és megerősítéséhez. A vámügyek területén számos tevékenység határokon átnyúló jellegű, valamennyi tagállamra kiterjed, illetve valamennyi tagállamot érinti, ezért e tevékenységeket az egyes tagállamok önállóan nem képesek eredményesen és hatékonyan végezni. Egy a Bizottság által végrehajtott uniós szintű vámügyi program uniós keretet kínál a tagállamoknak az említett együttműködési tevékenységek kidolgozására, ami költségvetés szempontjából hatékonyabb, mint ha az egyes tagállamok két- vagy többoldalú alapon külön-külön hoznák létre saját együttműködési keretüket. Ezért indokolt biztosítani a vámügyi együttműködés terén folytatott tevékenységek uniós finanszírozásának folytonosságát egy ugyanazon területre vonatkozó új program, a Vám program létrehozásával.
- (2) A vámunió jelentősen fejlődött az elmúlt ötven évben, és a vámigazgatási szervek már sikeresen hajtának végre sokféle feladatot a határokon. Együttműködve munkálkodnak azon, hogy elősegítsék a kereskedelmet és csökkentsék a bürokráciát, hogy beszedjék a nemzeti és az uniós költségvetést megillető bevételeket, valamint hogy védjék a lakosságot a terrorista, egészségügyi, környezeti és egyéb fenyegetések ellen. Az EU egészére kiterjedő közös kockázatkezelési keretrendszer³ bevezetése, valamint a nagy készpénzösszegek mozgására vonatkozó vámellenőrzéseknek a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelmet szolgáló bevezetése révén a vámhatóságok a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelem frontvonalán működnek. E felhatalmazás széles körére tekintettel a vámhatóságok jelenleg gyakorlatilag az EU

¹ HL C „„ . . o.

² Az Európai Parlament és a Tanács 1294/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a 2014 és 2020 közötti időszakra szóló, európai uniós vámügyi cselekvési program (Vám 2020) létrehozásáról, valamint a 624/2007/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 209. o.).

³ https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-risk-management/measure-customs-risk-management-framework-crmf_en

külső határain történő áruellenőrzésért felelős vezető hatóságot jelentik. Ezzel összefüggésben a Vám programnak nemcsak a vámügyi együttműködésre kell kiterjednie, hanem ki kell terjesztenie a támogatását általában véve a vámhatóságok küldetésére, melyet a 952/2013/EU rendelet 3. cikke határoz meg, azaz az Unió nemzetközi kereskedelmének felügyeletére, a belső piac külső vonatkozásainak, a közös kereskedelempolitikának és a kereskedelemmel összefüggő más közös uniós politikáknak a végrehajtására, valamint az ellátási lánc biztonságára is. A jogalap ezért átfogja a vámügyi együttműködést (az EUMSZ 33. cikke), a belső piacot (az EUMSZ 114. cikke) és a kereskedelempolitikát (az EUMSZ 207. cikke).

- (3) Azzal, hogy a vámunió és a vámhatóságok támogatását célul kitűző keretet biztosít az intézkedéseknek, a program várhatóan hozzájárul az Unió és tagállamai pénzügyi és gazdasági érdekeinek védelméhez; az Unió tisztességtelen és jogellenes kereskedelemmel szembeni védelméhez, a jogszerű üzleti tevékenység támogatása mellett; az Unió és lakosai biztonságának és védelmének biztosításához; valamint a törvényes kereskedelem annak érdekében történő támogatásához, hogy a vállalkozások és a polgárok teljes mértékben ki tudják használni a belső piac és a globális kereskedelem előnyeit.
- (4) Ez a rendelet meghatározza a program pénzügyi keretösszegét, amely a költségvetési fegyelemtől, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti 2013. december 2-i intézményközi megállapodás⁴ 17. pontja értelmében az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára.
- (5) A harmadik országok csatlakozási és társulási folyamatának támogatása érdekében a programnak – bizonyos feltételek teljesítése esetén – nyitva kell állnia a csatlakozó és a tagjelölt országok, valamint a potenciális tagjelöltek és az európai szomszédságpolitika partnerországai előtt. Más harmadik országok számára is nyitva állhat, az Unió és ezen országok által megkötött, az Unió bármely programjában való részvételükre kiterjedő egyedi megállapodásokban megállapított feltételekkel összhangban.
- (6) E programra alkalmazni kell az (EU, Euratom) [2018/XXX] európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁵ (a továbbiakban: költségvetési rendelet). A költségvetési rendelet megállapítja az Unió költségvetésének végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a közbeszerzésre és a külső szakértők költségeinek megtérítésére – vonatkozó szabályokat.
- (7) A Vám 2020 program keretében alkalmazott intézkedések megfelelőnek bizonyultak, ezért azokat meg kell tartani. Annak érdekében, hogy a program végrehajtása egyszerűbbé és rugalmasabbá váljon, és ezáltal jobban teljesíthesse a célkitűzéseit, csak általános intézkedéskategóriákat kell meghatározni, a konkrét tevékenységeket szemléltető példák felsorolásával együtt. Az együttműködésen és a kapacitásépítésen keresztül a Vám programnak elő kell mozdítania és támogatnia kell az innováció terjedését és multiplikátorhatását is, hogy ezáltal még tovább javuljon a vámügyek terén meghatározott alapvető prioritások teljesítésére való képesség.

⁴ HL C 373., 2013.12.20., 1. o.

⁵ COM(2016) 605 final.

- (8) A [2018/XXX] rendelet az Integrált Határigazgatási Alap részeként létrehozza a vámellenőrzési berendezési eszközt⁶ (a továbbiakban: VEB eszköz). A vámüggekkel és vámellenőrzési berendezésekkel kapcsolatos valamennyi együttműködési tevékenység koherenciájának és horizontális összehangolásának megőrzése érdekében helyénvaló minden ilyen tevékenységet egyetlen egységes jogi aktus és szabályrendszer, vagyis e rendelet alapján végrehajtani. Ezért a VEB eszköz csak a támogatható berendezések beszerzését, karbantartását és korszerűsítését támogathatja, miközben ennek a programnak kell támogatnia minden egyéb kapcsolódó tevékenységet, például a berendezési szükségletek felméréséhez szükséges együttműködési intézkedéseket vagy adott esetben a megvásárolt berendezésekkel kapcsolatos képzést.
- (9) A vámügyi és a kapcsolódó információk cseréje kulcsfontosságú a vámüggek megfelelő működéséhez, és jóval túlmutat a vámunióban zajló cseréken. Az Uniónak vagy a tagállamoknak érdekük fűződhet ahhoz, hogy az európai elektronikus rendszereket tesztre szabják vagy kiterjesszék a programhoz nem társult harmadik országokra és nemzetközi szervezetekre. Ezért ha az ilyen érdekek kellően indokolják, az európai elektronikus rendszereknek a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködés érdekében történő módosítása vagy kiterjesztése költségeinek a program keretében elszámolható költségeknek kell lenniük.
- (10) A globalizáció fontosságára figyelemmel a programnak továbbra is lehetőséget kell biztosítani külső szakértők költségvetési rendelet 238. cikke szerinti bevonására. Ezeknek a külső szakértőknek elsősorban kormányzati szerveket – köztük a programhoz nem társult harmadik országok kormányzati szerveit –, valamint nemzetközi szervezeteket, a gazdálkodókat vagy a civil társadalmat kell képviselniük.
- (11) A Bizottság által a finanszírozási programok koherenciájának és egyszerűsítésének biztosítása érdekében tett kötelezettségvállalással összhangban – amelyet a 2010. október 19-i, „Az uniós költségvetés felülvizsgálata”⁷ című közlemény tartalmaz – a forrásokat meg kell osztani más uniós finanszírozási eszközökkel, amennyiben a tervezett program szerinti intézkedések céljai több finanszírozási eszköz tekintetében közös; a kettős finanszírozást ugyanakkor el kell kerülni. Az e program keretében végrehajtott intézkedéseknek biztosítaniuk kell a vámuniót és a vámhatóságokat támogató uniós források felhasználásának koherenciáját.
- (12) Az informatikai kapacitásépítési intézkedéseknek vonzzák a program költségvetésének legnagyobb részét. Egyedi rendelkezéseknek kell leírniuk az európai elektronikus rendszerek közös, illetve nemzeti összetevőit. Ezenkívül egyértelműen meg kell határozni a Bizottság és a tagállamok intézkedési körét és feladatait.
- (13) A 70/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozat⁸ felkéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy többéves vámügyi stratégiai tervet egy koherens és interoperábilis elektronikus vámkörnyezet Unió számára történő megteremtése érdekében. A többéves stratégiai tervben szereplő elektronikus rendszerek fejlesztését és működtetését elsősorban a programból finanszírozzák. Annak érdekében, hogy a

⁶ Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Integrált Határigazgatási Alap részét képező, a vámellenőrzési berendezésekhez nyújtott pénzügyi támogatást szolgáló eszköz létrehozásáról.

⁷ COM (2010)700 végleges.

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 70/2008/EK határozata (2008. január 15.) a papírmentes vám- és kereskedelmi környezetről (HL L 23., 2008.1.26., 21. o.).

program és a többéves stratégiai terv koherens és összehangolt legyen, a határozat vonatkozó rendelkezéseit bele kell foglalni ebbe a rendeletbe. Mivel a 70/2008/EK határozat valamennyi vonatkozó rendelkezését átvette vagy a 952/2013/EU rendelet, vagy e rendelet, a 70/2008/EK határozatot hatályon kívül kell helyezni.

- (14) Ezt a rendeletet munkaprogramok útján kell végrehajtani. A kitűzött célok középtávú és hosszú távú jellegére, valamint a korábban szerzett tapasztalatokra tekintettel a munkaprogramokat több évre kiterjedően kell kialakítani. Az éves munkaprogramokról a többéves munkaprogramokra való átállás csökkenteni fogja mind a Bizottság, mind a tagállamok adminisztratív terheit.
- (15) E rendelet egységes feltételek mellett történő végrehajtása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. E hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁹ megfelelően kell gyakorolni.
- (16) A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás¹⁰ (22) és (23) bekezdése alapján a programot sajátos ellenőrzési követelményeknek megfelelően gyűjtött információk alapján értékelni kell, ugyanakkor el kell kerülni a túlszabályozást és az adminisztratív terheket, főként a tagállamokra nehezedőket. Ezek a követelmények – adott esetben – tartalmazhatnak mérhető mutatókat, amelyek alapul szolgálhatnak az eszköz helyszínen kifejtett hatásainak értékeléséhez.
- (17) Annak érdekében, hogy megfelelő módon lehessen reagálni a szakpolitikai prioritások változásaira, a Bizottságnak felhatalmazást kell kapnia arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a program különös célkitűzései megvalósulásának mérésére szolgáló mutatók jegyzékének módosítására vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (18) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹¹, a 2988/95/Euratom, EK tanácsi rendelettel¹², a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel¹³ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel¹⁴ összhangban, az Unió

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

¹⁰ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról, 2016. április 13.; HL L 123., 2016.5.12., 1–14. o.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

¹² A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

¹³ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

pénzügyi érdekeit arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok és a csalás megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, az eltűnt, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetését és adott esetben közigazgatási szankciók alkalmazását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel és a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel összhangban igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és szemléket – végezhet annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban az Európai Ügyészség kinyomozhatja és büntetőeljárás alá vonhatja az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁵ szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalást és más bűncselekményeket. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

- (19) E rendeletre alkalmazandók az Európai Parlament és a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke alapján elfogadott horizontális pénzügyi szabályok. E szabályokat a költségvetési rendelet rögzíti, és azok meghatározzák különösen a költségvetés elkészítésére és annak vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés, pénzdíjak és közvetett végrehajtás révén történő végrehajtására vonatkozó eljárást, valamint rendelkeznek a pénzügyi szereplők felelősségére vonatkozó ellenőrzésekről. Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok érintik emellett az uniós költségvetésnek a tagállamokban a jogállamiság tekintetében fennálló, általánossá vált hiányosságok esetén történő védelmét, mivel a jogállamiság tiszteletben tartása elengedhetetlen előfeltétele a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásnak és a hatékony uniós finanszírozásnak.
- (20) Az e rendelet szerinti finanszírozási típusokat és végrehajtási módszereket az intézkedések egyedi célkitűzéseinek és az eredmények elérésére való alkalmasságuk alapján kell megválasztani, figyelembe véve különösen az ellenőrzési költségeket, az adminisztratív terhet és a szabályok be nem tartásának várható kockázatát. Ennek részét képezi az egyösszegű átalányok, átalánydíjak és egységköltségek, valamint a költségvetési rendelet 125. cikke (1) bekezdésében említett költségekhez nem kapcsolódó finanszírozás alkalmazásának a mérlegelése.
- (21) Mivel e rendelet célját az egyes tagállamok nem képesek kielégítően megvalósítani, és – a rendelet léptékére és hatásaira való tekintettel – ezek a célok az Unió szintjén jobban megvalósíthatók, az Unió a szubszidiaritás Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. Az arányosság említett cikkben foglalt elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

¹⁴ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

- (22) Ez a rendelet az 1294/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet helyébe lép, amelyet ezért hatályon kívül kell helyezni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

- (1) Ez a rendelet létrehozza a vámügyi együttműködést szolgáló „Vám” programot (a továbbiakban: program).
- (2) A rendelet megállapítja a program célkitűzéseit, a 2021–2027 közötti időszakra szóló költségvetést, az uniós finanszírozás formáit, valamint az e finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. „vámhatóságok”: a 952/2013/EU rendelet 5. cikkének 1. pontjában meghatározott hatóságok;
2. „európai elektronikus rendszerek”: a vámunióhoz és a vámhatóságok küldetésének végrehajtásához szükséges elektronikus rendszerek;
3. „harmadik ország”: olyan ország, amely nem tagja az Uniónak.

3. cikk

A program célkitűzései

- (1) A program általános célkitűzése, hogy támogassa a vámuniót és a vámhatóságokat az Unió és tagállamai pénzügyi és gazdasági érdekeinek védelme, az Unió biztonságának és védelmének biztosítása, valamint az Uniónak a tisztességtelen és illegális kereskedelem elleni védelme érdekében, miközben megkönnyíti a törvényes üzleti tevékenység végzését.
- (2) A program egyedi célkitűzése, hogy támogassa a vámjogszabályok és a vámügyi szakpolitika előkészítését és egységes végrehajtását, valamint a vámügyi együttműködést és az adminisztratív kapacitásépítést, beleértve az emberi képességfejlesztést és az európai elektronikus rendszerek kifejlesztését és működtetését.

4. cikk

Költségvetés

- (1) A programnak a 2021–2027 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron 950 000 000 EUR.
- (2) Az (1) bekezdésben említett összeg továbbá fedezheti a program irányításával és a program célkitűzései megvalósításának értékelésével kapcsolatos előkészítési, nyomonkövetési, kontroll-, ellenőrzési, értékelési és egyéb tevékenységekre vonatkozó költségeket. Az összeg ezenfelül fedezheti a tanulmányokkal, szakértői ülésekkel, tájékoztatási és kommunikációs intézkedésekkel kapcsolatos kiadásokat, amelyek kapcsolódnak a program célkitűzéseéhez, továbbá az információk feldolgozására és cseréjére összpontosító IT-hálózatokkal – többek között az intézményi IT-eszközökkel – kapcsolatos kiadásokat, valamint a program irányítása tekintetében felmerült minden egyéb technikai és igazgatási segítségnyújtási költséget.

5. cikk

A programhoz társult harmadik országok

A program nyitva áll az alábbi harmadik országok számára:

- a) csatlakozó országok, tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek, a szóban forgó országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban meghatározott egyedi feltételekkel összhangban;
- b) az európai szomszédságpolitika hatálya alá tartozó országok, a szóban forgó országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban meghatározott egyedi feltételekkel összhangban, feltéve, hogy ezek az országok megfelelő szintet értek el vonatkozó jogszabályaiknak és közigazgatási gyakorlatuknak az Unióéhoz való közelítésében;
- c) egyéb harmadik országok az uniós programokban való részvételük feltételeit meghatározó külön megállapodással összhangban, amennyiben a megállapodás:
 - méltányos egyensúlyt biztosít az uniós programokban részt vevő harmadik ország hozzájárulásai és a neki biztosított juttatások tekintetében;
 - meghatározza a programokban való részvétel feltételeit, beleértve az egyedi programokhoz való pénzügyi hozzájárulások és azok igazgatási költségeinek kiszámítását. Ezek a hozzájárulások a [\[2018/XXX\] \[az új költségvetési rendelet\] \[21. cikkének \(5\) bekezdésével\]](#) összhangban címzett bevételnek minősülnek;
 - nem ruház a harmadik országra döntéshozatali jogkört a programra vonatkozóan;

- garantálja az Uniónak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosításához és a pénzügyi érdekeinek védelméhez való jogát.

6. cikk

Az uniós finanszírozás végrehajtása és formái

- (1) A programot a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítással kell végrehajtani.
- (2) A program a költségvetési rendeletben meghatározott bármely formában – különösen vissza nem térítendő támogatás, pénzdíj, közbeszerzés, valamint a külső szakértők utazási költségeinek és napidíjának megtérítése formájában – nyújthat finanszírozást.

II. FEJEZET

JOGOSULTSÁG

7. cikk

Támogatható intézkedések

- (1) Kizárólag a 3. cikkben említett célkitűzéseket végrehajtó intézkedések finanszírozhatók.
- (2) Az (EU) [2018/XXX] rendelet [VEB eszköz] 3. cikkében említett célkitűzéseket megvalósító intézkedéseket kiegészítő vagy támogató intézkedések szintén jogosultak a program keretében történő finanszírozásra.
- (3) Az (1) és a (2) bekezdésekben említett intézkedések magukban foglalják a következőket:
 - a) megbeszélések és hasonló ad-hoc események;
 - b) projektalapú strukturált együttműködés;
 - c) informatikai kapacitásépítő intézkedések, különösen az európai elektronikus rendszerek kifejlesztése és működtetése;
 - d) emberi képességfejlesztésre és kapacitásépítésre irányuló intézkedések;
 - e) támogatási és egyéb intézkedések, többek között:
 1. tanulmányok készítése;
 2. innovációs tevékenységek, különös tekintettel az igazoló vizsgálatokra, a kísérleti projektekre és a prototípuskészítésre irányuló kezdeményezésekre;
 3. közösen kidolgozott kommunikációs célú tevékenységek;
 4. a 13. cikkben említett munkaprogramokban előírt bármely egyéb intézkedés, amely a 3. cikkben meghatározott célkitűzések eléréséhez vagy támogatásához szükséges.
- (4) A programhoz nem társult harmadik országokkal vagy nemzetközi szervezetekkel való együttműködést szolgáló európai elektronikus rendszerek közös alkotóelemei

adaptálásának vagy kiterjesztésének kifejlesztését és működtetését szolgáló intézkedések finanszírozhatók, amennyiben az Unió érdekében állnak. A Bizottság meghozza a szükséges igazgatási rendelkezéseket, amelyek előírhatják az érintett harmadik felek ezen intézkedésekhez nyújtott pénzügyi hozzájárulását.

- (5) Amennyiben valamely, a (3) bekezdés c) pontjában említett informatikai kapacitásépítési intézkedés egy európai elektronikus rendszer kifejlesztését és működtetését érinti, kizárólag a 11. cikk (2) bekezdése szerint a Bizottságra ruházott feladatokkal kapcsolatos költségek számolhatók el a program keretében. A tagállamok viselik a 11. cikk (3) bekezdése alapján rájuk ruházott feladatokkal kapcsolatos költségeket.

8. cikk

Külső szakértők

- (1) Ha a 3. cikkben említett célkitűzéseket végrehajtó intézkedések megvalósítása szempontjából előnyös, akkor kormányzati hatóságok képviselői – beleértve az 5. cikk szerint a programhoz nem társult harmadik országok képviselőit is –, nemzetközi és más érintett szervezetek képviselői, a gazdálkodók vagy a gazdálkodókat képviselő szervezetek képviselői, valamint a civil társadalom képviselői külső szakértőként részt vehetnek a program keretében szervezett intézkedésekben.
- (2) Az (1) bekezdésben említett külső szakértőknél felmerült költségek a költségvetési rendelet 238. cikkében foglaltaknak megfelelően megtéríthetők a program keretében.
- (3) A külső szakértőket a Bizottság az adott intézkedés szempontjából releváns készségeik, tapasztalataik és ismereteik alapján választja ki, elkerülve az esetleges összeférhetlenséget.

III. FEJEZET

VISSZA NEM TÉRÍTENDŐ TÁMOGATÁSOK

9. cikk

Odaitétel, kiegészítő jelleg és kombinált finanszírozás

- (1) A program keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások odaitételére és kezelésére a költségvetési rendelet VIII. címével összhangban kerül sor.
- (2) Egy másik uniós program keretében hozzájárulásban részesült intézkedés azzal a feltétellel kaphat hozzájárulást e programból is, hogy a hozzájárulás nem ugyanazokat a költségeket fedezi. Az egyes uniós programokból nyújtott hozzájárulásokra a megfelelő program szabályai alkalmazandók. A kumulatív finanszírozás összege nem haladhatja meg az intézkedés elszámolható költségeinek összegét, és a különböző uniós programokból nyújtott támogatás kiszámítható arányos módon, a támogatás feltételeit megállapító dokumentumnak megfelelően.
- (3) A költségvetési rendelet 198. cikkének f) pontjával összhangban a vissza nem térítendő támogatások pályázati felhívás nélkül kerülnek odaitételre, amennyiben a támogatható szervezetek a tagállamok és a programhoz az e rendelet 5. cikkében

említettek szerint társult harmadik országok vámhatóságai, feltéve, hogy teljesülnek az említett cikkben meghatározott feltételek.

10. cikk

Társfinanszírozási arány

- (1) A költségvetési rendelet 190. cikkétől eltérve a program az intézkedések elszámolható költségeinek legfeljebb 100 %-át finanszírozhatja.
- (2) A vissza nem térítendő támogatás odaítélését igénylő intézkedések esetében az alkalmazandó társfinanszírozási arányt a 13. cikkben említett többéves munkaprogramok határozzák meg.

IV. FEJEZET

AZ INFORMATIKAI KAPACITÁSEPÍTÉSI INTÉZKEDÉSEKRE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

11. cikk

Feladatok

- (1) A Bizottság és a tagállamok közösen biztosítják a 12. cikkben említett többéves vámügyi stratégiai tervben felsorolt európai elektronikus rendszerek kifejlesztését és működtetését, beleértve a tervezést, a műszaki leírást, a megfelelőségi vizsgálatot, a telepítést, a karbantartást, a továbbfejlesztést, a biztonságot, a minőségbiztosítást és a minőség-ellenőrzést.
- (2) A Bizottság különösen a következőket biztosítja:
 - a) a 12. cikkben előírt többéves vámügyi stratégiai tervben meghatározott közös elemek kifejlesztése és működtetése;
 - b) az európai elektronikus rendszerek kifejlesztésének és működtetésének átfogó koordinálása, szem előtt tartva azok működőképességét, összekapcsolhatóságát, folyamatos fejlesztését és összehangolt végrehajtását;
 - c) az európai elektronikus rendszerek uniós szintű koordinálása azok népszerűsítése és nemzeti szintű végrehajtása céljából;
 - d) az európai elektronikus rendszerek kifejlesztésének és működtetésének koordinálása azok harmadik felekkel való interakciója tekintetében, kivéve a nemzeti követelményeknek való megfelelést célzó intézkedéseket;
 - e) az európai elektronikus rendszerek összehangolása az e-kormányzattal kapcsolatos egyéb, releváns uniós szintű intézkedésekkel.
- (3) A tagállamok különösen a következőket biztosítják:
 - a) a 12. cikkben előírt többéves vámügyi stratégiai tervben meghatározott nemzeti elemek kifejlesztése és működtetése;
 - b) az európai elektronikus rendszerek nemzeti összetevői kifejlesztésének és működtetésének koordinálása nemzeti szinten;

- c) az európai elektronikus rendszerek összehangolása az e-kormányzattal kapcsolatos egyéb, releváns nemzeti szintű intézkedésekkel;
- d) a Bizottság rendszeres tájékoztatása az a célból hozott intézkedésekről, hogy az érintett tagállami hatóságok vagy a gazdálkodók teljes körűen ki tudják használni az európai elektronikus rendszereket;
- e) az európai elektronikus rendszerek nemzeti szintű végrehajtása.

12. cikk

Többéves vámügyi stratégiai terv

- (1) A Bizottság összeállít és naprakészen tart egy többéves vámügyi stratégiai tervet, amely felsorolja az európai elektronikus rendszerek kifejlesztéséhez és működtetéséhez kapcsolódó valamennyi feladatot, és besorolja az egyes rendszereket vagy azok részeit a következő kategóriákba:
 - a) közös összetevő: az uniós szinten kifejlesztett európai elektronikus rendszerek olyan összetevője, amely minden tagállam számára rendelkezésre áll, vagy amelyet a Bizottság a hatékonyság, a biztonság és az észszerűsítés érdekében közösként jelöl meg;
 - b) nemzeti összetevő: az európai elektronikus rendszerek nemzeti szinten kifejlesztett olyan összetevője, amely az ilyen összetevőt létrehozó vagy annak közös létrehozásához hozzájáruló tagállamban rendelkezésre áll;
 - c) vagy a kettő kombinációja.
- (2) A többéves vámügyi stratégiai terv tartalmaz innovációs és kísérleti intézkedéseket is, valamint tartalmazza az európai elektronikus rendszerekkel kapcsolatos támogató módszertanokat és eszközöket is.
- (3) A tagállamok értesítik a Bizottságot az (1) bekezdésben említett többéves vámügyi stratégiai tervben számukra kiadott minden egyes feladat elvégzéséről. Rendszeresen jelentést tesznek a Bizottságnak a feladataik terén elért haladásról is.
- (4) A tagállamok legkésőbb minden év március 31-ig benyújtják a Bizottságnak az előző év január 1. és december 31. közötti időszakra vonatkozó, az (1) bekezdésben említett többéves vámügyi stratégiai terv végrehajtása terén elért haladásról szóló jelentést. Az éves jelentések előre meghatározott formátumúak.
- (5) A Bizottság a (4) bekezdésben említett éves jelentések alapján legkésőbb minden év október 31-ig összefoglaló jelentést készít, amelyben értékeli a tagállamok és a Bizottság által az (1) bekezdésben említett terv végrehajtása terén elért előrehaladást, és nyilvánosságra hozza ezt a jelentést.

V. FEJEZET

PROGRAMOZÁS, NYOMON KÖVETÉS, ÉRTÉKELÉS ÉS KONTROLL

13. cikk

Munkaprogram

- (1) A programot a költségvetési rendelet 108. cikkében említett többéves munkaprogramokon keresztül kell végrehajtani.
- (2) A többéves munkaprogramokat a Bizottság fogadja el végrehajtási jogi aktusok útján. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 18. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban kell elfogadni.

14. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) A 3. cikkben meghatározott egyedi programcélkitűzések megvalósítása terén tett előrelépésekről történő jelentéstételhez használandó mutatókat a 2. melléklet tartalmazza.
- (2) A program célkitűzéseinek megvalósítása terén tett előrelépések hatékony értékelése érdekében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 17. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a 2. melléklet módosítására vonatkozóan, a mutatók szükség szerinti felülvizsgálata és/vagy kiegészítése, valamint a rendeletnek egy nyomonkövetési és értékelési keret létrehozásáról szóló rendelkezésekkel történő kiegészítése céljából.
- (3) A teljesítményjelentési rendszer biztosítja, hogy a program végrehajtásának nyomon követésére vonatkozó adatokat és az eredményeket hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék. Ennek érdekében az uniós pénzeszközök címzettjeire vonatkozóan arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

15. cikk

Értékelés

- (1) Az értékeléseket időben el kell végezni ahhoz, hogy a döntéshozatali folyamatban felhasználhatók legyenek.
- (2) A program időközi értékelését a program végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában, de legkésőbb négy évvel a program végrehajtásának kezdetét követően kell elvégezni.
- (3) A program végrehajtásának végén, de legkésőbb négy évvel a(z) 1. cikkben meghatározott időszak végét követően a Bizottság elvégzi a program végső értékelését.
- (4) A Bizottság az értékelések megállapításait saját észrevételei kíséretében közli az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával.

16. cikk

Auditok és vizsgálatok

Amennyiben egy harmadik ország nemzetközi megállapodás vagy bármely más jogi eszköz értelmében részt vesz a programban, az érintett harmadik országnak biztosítania kell az engedélyezésre jogosult tisztviselő, az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) és az Európai Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést. Az OLAF esetében e jogok közé tartozik az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendeletben előírt vizsgálatok – köztük például helyszíni ellenőrzések és szemlék – lefolytatásához való jog is.

VI. FEJEZET

A FELHATALMAZÁS GYAKORLÁSA ÉS A BIZOTTSÁGI ELJÁRÁS

17. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 14. cikk (2) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása a 2028. december 31-ig terjedő időszakra szól.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 14. cikk (2) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 14. cikk (2) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

18. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot „a Vám program bizottsága” nevű bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

VII. FEJEZET

ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

19. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és közzététel

- (1) Az uniós finanszírozás címzettjei elismerik az uniós finanszírozás eredetét, és (különösen az intézkedések és azok eredményeinek népszerűsítésekor) gondoskodnak annak láthatóságáról azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos módon célzott információkat juttatnak el többféle közönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez a programhoz, valamint annak intézkedéseivel és eredményeivel kapcsolódóan. A programhoz allokált pénzügyi forrásokat ezenfelül az Unió azon politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikáció költségeinek fedezésére is kell fordítani, amelyek kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

20. cikk

Hatályon kívül helyezés

- (1) Az 1294/2013/EU rendelet 2021. január 1-jével hatályát veszti.
- (2) A 70/2008/EK határozat 2021. január 1-jével hatályát veszti.

21. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a rendelet nem érinti az érintett intézkedések lezárásig történő folytatását vagy módosítását az 1294/2013/EU rendelet szerint, amely továbbra is alkalmazandó az érintett intézkedésekre azok lezárásáig.
- (2) A program pénzügyi keretösszegéből a program és annak elődje, az 1294/2013/EU rendelet alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadások is fedezhetők.
- (3) A 2027. december 31-ig be nem fejezett intézkedésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok ellátása céljából szükség esetén előirányzatok állíthatók be a 2027 utáni költségvetésbe a(z) 4. cikk (2) bekezdésében meghatározott kiadások fedezésére.

22. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

- 1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe
- 1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) *(programklaszter)*
- 1.3. A javaslat/kezdemenyezés típusa
- 1.4. A javaslat/kezdemenyezés indoklása
- 1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama
- 1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

- 2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések
- 2.2. Irányítási és kontrollrendszer
- 2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

- 3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?
- 3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás
 - 3.2.1. *A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése*
 - 3.2.2. *Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás*
 - 3.2.3. *Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*
- 3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményezés címe

Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a vámügyi együttműködést szolgáló „Vám” program létrehozásáról

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) (Programklaszter)

Egységes piac, innováció és digitális gazdaság

1.3. A javaslat/kezdeményezés a következőre irányul:

☐ új intézkedés

☐ kísérleti projektet / előkészítő intézkedést követő új intézkedés¹

☒ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

☐ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átcsoportosítása egy másik/új intézkedésre

1.4. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.4.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

A program végrehajtása egy többéves munkaprogramot elfogadó végrehajtási jogi aktus révén történik. Az elfogadást 2021. 1. negyedévére tervezik a Vám program bizottságával folytatott konzultációt követően. A többéves munkaprogram végrehajtása a kedvezményezettekkel aláírt támogatási megállapodások megkötésével és a szolgáltatókkal aláírt közbeszerzési szerződések megkötésével, legkésőbb 2018. második negyedévéig történik meg.

1.4.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többetként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

Az uniós szintű fellépés okai (előzetes)

A vámhatóságok támogatják az Unió és a tagállamok pénzügyi érdekeinek védelmét, valamint a külső uniós határ őreiként védik a lakosságot a terrorista, egészségügyi, környezetvédelmi és egyéb fenyegetések ellen. A vámhatóságok több, mint 60 nem vámjogi jogszabályt alkalmaznak, többek között a kettős felhasználású termékekre, a tűzfegyverekre, a kábítószer-prekursorokra, a készpénzforgalomra, a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokra, a közegészségügyre, a termékbiztonságra és a fogyasztóvédelemre, valamint a vadon élő állatok és a környezet védelmére vonatkozó jogszabályokat. A vámhatóságok szintén kulcsfontosságú szerepet játszanak az ellátási lánc integritásának biztosításában és annak megakadályozásában, hogy a terrorista szervezetek szabadon mozgathassák a pénzüket. Az, hogy a gyorsan változó technológiák (digitalizálás, összekapcsolódás, a dolgok internete, blokklánc) és üzleti modellek (e-kereskedelem, az ellátási lánc optimalizálása) révén új kihívások jelentkeztek, kevesebb közpénzből származó

¹

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

forrás áll rendelkezésre, nőtt a világkereskedelem volumene és állandósult a bűnözéshez és biztonsághoz kapcsolódó transznacionális fenyegetés, folyamatosan növeli az arra irányuló nyomást, hogy javuljon a vámunió teljesítménye és bővüljön a vámigazgatási szervek által elvégzendő feladatok köre.

2016 óta az Uniós Vámkódex az új vámjogi keretrendszer. Az Uniós Vámkódex hatalmas digitalizációs projektet indított 17 különböző elektronikus rendszerrel, amelyek 2025-re teljesen működőképesek lesznek.

Mindennek végrehajtása csak a tagállamok vámigazgatási szerveinek egymás közötti, illetve más hatóságokkal, a kereskedelmi szereplőkkel és egyéb harmadik felekkel folytatott intenzív operatív együttműködése révén érhető el. A javasolt program, amely a Vám 2020 program utódprogramja, a vámuniót és a vámhatóságokat támogatja az adminisztratív és informatikai kapacitásépítési tevékenységek és az operatív együttműködés révén.

A várható uniós hozzáadott érték (utólagos)

A javasolt költségvetés túlnyomó részét informatikai kapacitásépítési tevékenységekre fordítják. A vámügyi együttműködés gerincét egy rendkívül biztonságos, dedikált kommunikációs hálózat képezi, mely biztosítja, hogy az egyes nemzeti igazgatási szerveknek csak egyszer kelljen kapcsolódniuk a közös infrastruktúrához annak érdekében, hogy képesek legyenek bármilyen információ egymás közötti megosztására. Amennyiben nem állna rendelkezésre ez az infrastruktúra, a tagállamoknak 27-szer kellene kapcsolódniuk a többi tagállam nemzeti rendszereihez.

1.4.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

A Vám 2013 program végső értékelése:

A megállapítások többnyire pozitívak voltak a programnak a szakpolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulása és a vámhatóságok együttműködésének elősegítése szempontjából. A legfontosabb pozitív eredmények a következőkben foglalhatók össze:

- A védelem és a biztonság javítása, ideértve az importellenőrzési rendszer és a vámügyi kockázatkezelési rendszer teljes körű végrehajtását, valamint az engedélyezett gazdálkodók és a gazdálkodók rendszerének általános elterjesztését.
- A kereskedelem megkönnyítése, amely lehetővé teszi a vámunió biztonságosabbá tételét, miközben kevesebb olyan manuális ellenőrzést hajtanak végre, amely lassítja a kereskedelmi forgalmat, ezáltal felgyorsul az árutovábbítási folyamat.
- Az EU pénzügyi érdekeinek védelme a centralizált adatbázisok használata és a kockázatkezelési rendszerek hatékonyságának növelése révén.

A vizsgált időszakban elért eredmények nem a már folyamatban lévő tendenciák egyszerű továbbfejlődését jelentik. Ezek az eredmények valóban jelentősek és újító jellegűek voltak (különösen a biztonsággal és védelemmel kapcsolatos elektronikus rendszerek bevezetése tekintetében), és a legfontosabb programcélkitűzések megvalósítása irányába tett jelentős lépéseket képviseltek.

Az értékelés egyértelműen rámutatott a program európai hozzáadott értékére, különösen ami az uniós jogszabályok nemzeti szintű végrehajtásának elősegítését illeti. A program útján finanszírozott elektronikus rendszerek nagy mértékben

kiegészítik a nemzeti kezdeményezéseket, és leginkább az ilyen jogszabályok végrehajtására vonatkoznak. Ez csökkenést eredményezett azon adminisztratív költségekhez képest, amelyek akkor merültek volna fel, ha az egyes tagállamoknak saját hasonló elektronikus rendszereket kellett volna kifejleszteniük. A program együttes fellépései által támogatott hálózatépítést is meghatározó jelentőségűnek tekintették több okból is, többek között azért, mert biztosította a közös jogszabályok következetes alkalmazását, hozzájárult a bevált gyakorlatok terjesztéséhez, és kiépítette az ahhoz szükséges bizalmat, hogy az igazgatási szervek egyetlen igazgatási szervként tudjanak fellépni.

A Vám 2020 program félidős értékelésének kezdeti megállapításaiból kiderül, hogy a nemzeti vámigazgatási szervek általában pozitívan értékelik azt, hogy a program milyen mértékben ér el olyan eredményeket, amelyeket a nemzeti igazgatási szervek egyedül nem érhettek volna el. Az értékelő kérdőívek válaszadóinak nagy hányada azt is megállapította, hogy a program fontos szerepet játszik a bizalomépítésben, és az uniós tagállamok és más részt vevő országok (tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek) vámigazgatási szervei között kialakuló konvergenciát eredményez. Az interjúk kiemelik a források összevonásából eredő hatékonyságnövelést is, különösen az informatika területén (méretgazdaságosság és csökkentett fejlesztési költségek). A megállapítások arra is utalnak, hogy a nemzeti hatóságok számára kihívást jelent a nemzeti megfontolásoknak az EU vámügyi követelményeivel való összehangolása: az eltérő érdekek bizonyos esetekben akadályt jelenthetnek az uniós hozzáadott érték megvalósulása terén, és néhány nemzeti hatóság hangot adott annak is, hogy frusztráló, amikor a kevésbé fejlett nemzeti vámigazgatási szervek céljaihoz kell igazítani a törekvéseit.

1.4.4. Egyéb releváns eszközökkel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergia

A program szorosan kapcsolódik az új vámellenőrzési berendezési eszközökhöz, amely támogatja az elszámolható berendezések beszerzését, karbantartását és korszerűsítését.

Ezenkívül kapcsolódik az Európai Csalás Elleni Hivatal által az EUMSZ 325. cikkének megfelelően, az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében a csalások elleni küzdelem terén folytatott tevékenységekhez.

Ezenkívül jelentős szinergiák állnak fenn az adóügyi együttműködést támogató Fiscalis programmal. Az informatika területén kölcsönös inspiráció és közös finanszírozás valósul meg a közös informatikai összetevők, például a közös kommunikációs hálózat kapcsán. Azonos informatikai vezetési megközelítések és közös horizontális támogatási mechanizmusok vannak érvényben. Ugyanaz a típusú együttes fellépés kerül alkalmazásra, és hasonló megközelítést követnek az emberi kapacitásépítésre és a képzésre vonatkozóan. A programirányítás a javaslatok, a vezetés, az intézkedések kezelése, a végrehajtási lépések és a teljesítményellenőrzés szempontjából teljes mértékben ésszerűsített.

1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama

X határozott időtartam

- X időtartam: 2021. január 1-jétől 2027. december 31-ig
- X Pénzügyi hatás: 2021-től 2027-ig a kötelezettségvállalási előirányzatokra, 2021-től 2030-ig a kifizetési előirányzatokra

☐ határozatlan időtartam

- Beindítási időszak: ÉÉÉÉ-től/-tól ÉÉÉÉ-ig
- azt követően: rendes ütem.

1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)²

X Bizottság általi közvetlen irányítás

- X a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét

- ☐ végrehajtó ügynökségen keresztül

☐ Megosztott irányítás a tagállamokkal

☐ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- ☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- ☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségeik (nevezze meg)
- ☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap
- ☐ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek
- ☐ közjogi szervek
- ☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, olyan mértékben, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak
- ☐ a valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek
- ☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

--

²

Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a Költségvetési Főigazgatóság honlapján:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

A javasolt Vám program hatását időközi és végleges értékelések, valamint magas szintű fő teljesítménymutatók folyamatos figyelemmel kísérése útján értékelik.

A program outputjait és eredményeit rendszeresen értékelik a meghatározott mutatókon alapuló átfogó nyomonkövetési rendszer révén, tekintettel a megfelelő ár-érték arány biztosítása tekintetében megvalósuló elszámoltathatóságra. A teljesítmény mérésére szolgáló adatokat különféle adatgyűjtési eszközökből, többek között az intézkedések nyomonkövetési űrlapjaiból, az eseményértékelési űrlapokból és a vámtisztviselők rendszeres megkérdezéséből fogják kinyerni.

Mivel a programnak támogató szerepe van, segíti a részt vevő országok igazgatási szerveit az információk megosztásában és a kapacitásuk növelésében, a nyomonkövetési rendszer a program tevékenységeinek az eredményekre vonatkozó mutatók alapján történő figyelemmel kísérésére összpontosít. Amikor csak lehetséges, a nyomonkövetési rendszer a program magas szintű célkitűzéseivel kapcsolódó területek mutatóit is követi.

A Bizottság évente előrehaladási jelentést ad ki, amely összefoglalja a program célkitűzéseivel viszonyítva nyújtott teljesítményt, valamint a kapcsolódó output- és eredménymutatókat.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

A program közvetlen irányítás mellett valósul meg a program tevékenységeinek jellege, a vámigazgatási szervekre mint kedvezményezettekre történő összpontosítása, valamint az Unió vámunióra vonatkozó kizárólagos hatásköre miatt, biztosítja a pénzügyi források leghatékonyabb elosztását és a lehető legnagyobb hatás kifejtését. Rugalmasságot és amellet irányítási jogkört kínál a Bizottság számára ahhoz, hogy a finanszírozási határozatán keresztül évenként elossza a megfelelő összegeket a tagállamokkal komitológiai eljárás keretében elfogadott prioritásoknak megfelelően, figyelemmel az újonnan felmerülő igényekre is. A Bizottság szolgálatainak konkrétan felül kell vizsgálniuk és el kell fogadniuk minden egyes intézkedést, figyelembe véve a következőket: a rendeletbe foglalt célkitűzések és feltételek; az elfogadott éves munkaprogram; valamint a finanszírozási határozatban/támogatási megállapodásokban foglalt támogathatósági kritériumok.

A végrehajtás elsősorban közbeszerzések, illetve kisebb mértékben a nemzeti igazgatási szervekkel kötött támogatási megállapodások révén valósul meg.

A közbeszerzések esetében a kifizetés részletszabályai teljes mértékben összhangban vannak az intézményi normákkal (nincs előfinanszírozás; minden kifizetés az előre meghatározott eredmények elfogadásához kapcsolódik).

A vissza nem térítendő támogatások esetében akár 90 %-os előfinanszírozás is lehetséges. A vissza nem térítendő támogatások végső kifizetése/visszafizettetése az utólagos helyszíni ellenőrzésekkel kombinált pénzügyi jelentések alapján történik.

A közbeszerzések ellenőrzési rendszere az összes ügylet alapos előzetes ellenőrzésén alapul, így módon kizárva a kifizetéskor felmerülő hibákat.

A vissza nem térítendő támogatások esetében az ellenőrzési stratégia kettős megközelítést alkalmaz:

1. a nemzeti igazgatási szervek pénzügyi jelentései lezárásra kerülnek egy gyors dokumentumalapú vizsgálat után, melyet a végső kifizetési/visszafizetési felszólítás követ (így csökkentve a fizetési késedelmet). Ezeket a kifizetési/visszafizetési felszólításokat továbbra is ellenőrzik a pénzügyi folyamatokba beépített szokásos előzetes kontrollok során (az összes ügylet előzetes ellenőrzése);

2. a fenti ellenőrzéseket a tagállamokban végzett utólagos helyszíni ellenőrzések támasztják alá. Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság célja, hogy évente 3–5 tagállamban tegyen helyszíni ellenőrzési látogatást, és így a részt vevő országok többségét lefedje a program időszaka során.

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és az enyhítésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

A programot végrehajtó pénzügyi tranzakciókhoz kapcsolódó kockázatok korlátozottak.

1. A közbeszerzések esetében a legtöbb (leginkább az informatikai rendszerek kifejlesztésével és működtetésével kapcsolatos) ügylet végrehajtása a meglévő keretszerződések és/vagy más bizottsági szolgálatokra átruházott felhatalmazás révén valósul meg.

Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságnál működő általános belső kontrollrendszer (amely valamennyi kapcsolódó ügylet alapos előzetes ellenőrzésén alapul) lehetővé tette azt, hogy az előző program hibaarányai jóval a lényegességi küszöb alatt maradjanak (azaz 0,5 %-os becsült szinten). Ezt a kontrollrendszert továbbra is használják és alkalmazzák az új program keretében végrehajtott valamennyi ügyletre, így a hibaarányok jóval a lényegességi küszöb alatt lesznek.

2. A vissza nem térítendő támogatások tekintetében a tranzakciók szintén alacsony kockázatúak, különösen a következők miatt:

- a kedvezményezettek a tagállamok, a tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek vámigazgatási szervei; ebben az esetben nincs pályázati felhívás;
- a kiadások többnyire számos intézkedéshez kapcsolódnak, az egyes intézkedések által érintett összegek viszonylag alacsonyak (legfőképpen az utazási költségek és napidíjak megtérítését fedezik);
- az ART2 (a kiadások nyomon követésére szolgáló informatikai rendszer) kötelező használata az intézkedések nyilvántartásba vételéhez és a pénzügyi jelentések összeállításához – ebbe a rendszerbe be vannak építve bizonyos ellenőrzések;
- az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság előzetesen jóváhagyja a program körébe tartozó valamennyi projektet és intézkedést, a kiválasztási és szerződéskötési szakaszokhoz kapcsolódó ellenőrzések pedig biztosítják a vissza nem térítendő támogatásokra vonatkozó kötelezettségvállalások jogszerűségét és szabályszerűségét;

- a múltbeli utólagos ellenőrzések vagy az utólagos helyszíni ellenőrzések során feltárt leggyakoribb hibák elemzése megerősíti, hogy a kapcsolódó pénzügyi tranzakciók alacsony kockázatúak.

A korábbi program esetében a vissza nem térítendő támogatások útján végrehajtott rész hibaaránya szintén tartósan alatta maradt a lényegességi küszöbnek (azaz kb. 1 % volt). Ezt a kontrollrendszert továbbra is alkalmazni fogják, így a hibaarányok jóval a lényegességi küszöb alatt lesznek.

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

A korábbi program keretében végrehajtott kontrollok éves költségei általában 1,5 % körüliek voltak (az egész év folyamán végrehajtott kifizetésekkel kapcsolatos összes ellenőrzés [közbeszerzés és vissza nem térítendő támogatások] költsége), így költséghatékonynak tekinthetők.

A fentiek szerinti hibakockázat a kapcsolódó pénzügyi tranzakciók jellegére és végrehajtási módjára tekintettel korlátozott. Emellett az alapos előzetes ellenőrzéseken alapuló globális belső kontrollrendszer célja, hogy minden lehetséges hibát kizárjon a kifizetés/zárás előtt.

A vissza nem térítendő támogatások utólagos helyszíni ellenőrzései tovább csökkentik a kifizetéskori/záráskori hibák potenciális kockázatát, mivel erőteljes elrettentő hatással bírnak.

Az alkalmazott kontrollstratégia hatékonynak és eredményesnek bizonyult a korábbi program esetében, és az ellenőrzés költsége korlátozott volt.

Figyelembe véve, hogy az új programhoz ugyanazokat a kontrollrendszereket fogják használni, az új program esetében a kontrollok várható költsége és a kifizetéskori/záráskori hibák kockázatának várható szintje hasonló lesz.

2.3. **A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések**

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság adócsalás elleni stratégiája arra összpontosít, hogy erőteljes csalásellenes kultúrát alakítson ki a főigazgatóságon belül a potenciális csalási kockázatokra, illetve a főigazgatóság munkatársai által követendő etikus viselkedésre irányuló figyelemfelhívó tevékenységek révén. A stratégia továbbá kitér az OLAF-fal való aktív együttműködésre, valamint a csaláshoz kapcsolódó szempontoknak a főigazgatóság stratégiai tervezési és programozási ciklusába való beépítésére.

Tekintettel arra, hogy a programot (főként) közbeszerzés útján hajtják végre, kifejezetten érinti a program végrehajtását az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság adócsalás elleni stratégiájának 3. célkitűzése (azaz „A külső érdekelt felekkel, például a lobbistákkal, pályázókkal, vállalkozókkal való kapcsolattartásra vonatkozó lehetséges összeférhetetlenségek tudatosítása”), amely a következőkre összpontosít: 1) a lobbistákkal való kapcsolattartás, 2) a közbeszerzési eljárások központosított irányítása és a pályázókkal való kapcsolattartás, 3) a lobbistákkal fenntartott kapcsolatokra vonatkozó célzott képzések. Az, hogy a szerződések odaítélése (és minden pénzügyi tranzakció) előtt kötelezően lekérdezést kell végrehajtani a korai

észlelési és kizárási rendszerben, szintén vissza fogja szorítani a lehetséges csalásokat és szabálytalanságokat.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret fejezete és a költségvetés javasolt új kiadási tétele/tételei

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési tétel	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff. ¹	EFTA-országoktól ²	tagjelölt országoktól ³	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
1	03.01 Egységes piac – Adminisztratív tétel 03.05 Egységes piac – Vámügyi együttműködés (Vám program)	Diff.	NEM	IGEN	IGEN	NEM

¹ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

² EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

³ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

3.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete			1	Egységes piac, innováció és digitális gazdaság							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Operatív előirányzatok (a 3.1. pontban felsorolt költségvetési tételek szerint bontva)	Kötelezettségvál lalási előirányzatok	(1)	126,587	130,144	132,753	135,414	138,129	140,897	143,976		947,900
	Kifizetési előirányzatok	(2)	30,975	94,322	117,123	122,203	124,928	127,061	129,462	201,826	947,900
A programkeretből finanszírozott igazgatási előirányzatok ¹	Kötelezettségvál lalási előirányzatok = Kifizetési előirányzatok	(3)	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300		2,100
A programkeretre szóló előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvál lalási előirányzatok	=1+3	126,887	130,444	133,053	135,714	138,429	141,197	144,276		950,000
	Kifizetési előirányzatok	=2+3	31,275	94,622	117,423	122,503	125,228	127,361	129,762	201,826	950,000

¹ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	„Igazgatási kiadások”
---	----------	------------------------------

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Humánerőforrás		16,864	16,864	16,864	16,864	16,864	16,864	16,864		118,048
Egyéb igazgatási kiadások		0,686	0,686	0,686	0,686	0,686	0,686	0,686		4,802
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	17,550	17,550	17,550	17,550	17,550	17,550	17,550		122,850

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret FEJEZETEIHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	144,437	147,994	150,603	153,264	155,979	158,747	161,826		1072,850
	Kifizetési előirányzatok	48,825	112,172	134,973	140,053	142,778	144,911	147,312	201,826	1072,850

3.2.2. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyre)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
----	------	------	------	------	------	------	------	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humán erőforrás	16,864	16,864	16,864	16,864	16,864	16,864	16,864	118,048
Egyéb igazgatási kiadások	0,686	0,686	0,686	0,686	0,686	0,686	0,686	4,802
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	17,550	17,550	17,550	17,550	17,550	17,550	17,550	122,850

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó kiadások								
Humán erőforrás								
Egyéb igazgatási kiadások	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	2,100
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó kiadások részösszege	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	2,100

ÖSSZESEN	17,850	17,850	17,850	17,850	17,850	17,850	17,850	124,950
-----------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

A humán erőforrással és más igazgatási kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

¹ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3.2.2.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
A központban és a bizottsági képviselőket	108	108	108	108	108	108	108
A küldöttségeknél							
A kutatásban							
• Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve – AC, AL, END, INT és JED¹							
7. fejezet							
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatokból finanszírozva	- a központban	18	18	18	18	18	18
	- a küldöttségeknél						
A programkeretből ² finanszírozva	- a központban						
	- a küldöttségeknél						
A kutatásban							
Egyéb (nevezze meg)							
ÖSSZESEN							

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	A számok magukban foglalják mind a program közvetlen irányításával és végrehajtásával foglalkozó személyzetet, mind a program által támogatott/finanszírozott szakpolitikai területeken dolgozó személyzetet.
Külső munkatársak	A számok magukban foglalják mind a program közvetlen irányításával és végrehajtásával foglalkozó személyzetet, mind a program által támogatott/finanszírozott szakpolitikai területeken dolgozó személyzetet.

¹ AC=szerződéses alkalmazott; AL=helyi alkalmazott; END=kirendelt nemzeti szakértő; INT=kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD=küldöttségi pályakezdő szakértő.

² Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

3.2.3. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdemenyezés

- ☒ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- ☐ előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- ☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- ☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:

☒ X a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást

☐ a javaslat más bevételre gyakorol hatást

kérjük adja meg, hogy a bevétel költségvetési tételhez van-e rendelve ☐

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési tétel:	A javaslat/kezdemenyezés hatása ¹						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
... jogcímcsoport							

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési tétel(ek)e)t.

--

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

A program hatása közvetett módon befolyásolhatja az EU bevételeit, mivel a vámhatóságok hatékonyabbá tétele várhatóan – többek között – az eddigieknél több vám és behozatalt terhelő héa beszedését eredményezi. Ez a hatás azonban nem számszerűsíthető.

¹

A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összegeket, vagyis a beszedési költségekkel csökkentett bruttó összegeket kell megadni.